

Верховний
Суд

ОГЛЯД судової практики Касаційного господарського суду у складі Верховного Суду за I півріччя 2026 року

Рішення, внесені до ЄДРСР
за період з 01.01.2026 до 30.06.2026

Supreme LAB

База правових позицій

ЗМІСТ

1. СПРАВИ ПРО БАНКРУТСТВО	8
1.1. Щодо визначення територіальної підсудності справи про банкрутство в разі скасування незаконних реєстраційних дій щодо зміни місцезнаходження боржника	8
1.2. Щодо юрисдикції спору з фізичною особою – поручителем після залишення без розгляду вимог до основного боржника у зв'язку з його банкрутством	8
1.3. Підвідомчість заяви про розкриття банківської таємниці щодо боржника у справі про банкрутство	8
1.4. Щодо визнання колишнього подружжя та осіб, які мають спільних дітей з боржником, заінтересованими особами у справі про банкрутство	8
1.5. Нарахування пені за прострочення сплати штрафу АМКУ у процедурах банкрутства	9
1.6. Визнання недійсним правочину боржника без вимоги про застосування наслідків недійсності є неефективним способом захисту у справі про банкрутство	9
1.7. Правочини, вчинені всупереч санкціям і з метою обходу блокування активів, є нікчемними, а все одержане за ними може бути стягнуто в дохід держави	9
1.8. Щодо незмінності черговості вимог кредиторів при зміні законодавства	9
1.9. Підстави для визнання боржника банкрутом та відкриття ліквідаційної процедури за відсутності схваленого плану санації	10
1.10. Суб'єкти субсидіарної відповідальності у справі про банкрутство та вплив статусу кредитора на звільнення від відповідальності	10
1.11. Щодо визначення меж та підстав притягнення до субсидіарної відповідальності осіб, які незаконно набули майно боржника внаслідок фродаторних правочинів	10
1.12. Щодо недопустимості одночасного стягнення двох пеней за одне триваюче порушення при продажу майна на аукціоні в процедурі банкрутства	10
1.13. Щодо порядку та умов оплати послуг арбітражного керуючого при закритті провадження у справі про банкрутство	11
1.14. Щодо відмови у відкритті провадження у справі про неплатоспроможність фізичної особи у зв'язку з недоведеністю підстав неплатоспроможності та поданням доказів іноземною мовою без нотаріального перекладу	11
1.15. Недопустимість повторного розгляду питання про достовірність декларації боржника після набрання законної сили постановою про визнання боржника банкрутом	11
1.16. Умови визнання податкового боргу безнадійним та його списання у процедурі реструктуризації боргів фізичної особи у справі про неплатоспроможність	12
1.17. Щодо погашення штрафу за адміністративні правопорушення (порушення митних правил) після завершення процедури неплатоспроможності фізичної особи	12

2. СПРАВИ ЩОДО ЗАХИСТУ ПРАВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ, А ТАКОЖ ПОВ'ЯЗАНІ З АНТИМОНОПОЛЬНИМ ТА КОНКУРЕНТНИМ ЗАКОНОДАВСТВОМ	12
2.1. Щодо неможливості надання правової охорони позначенню, яке стало загальноновживаним і втратило розрізняльну здатність	12
2.2. Щодо використання запатентованого винаходу з науковою метою як підстави для невизнання порушення прав інтелектуальної власності	13
2.3. Щодо меж перевірки АМКУ заяви про недобросовісну конкуренцію на стадії відкриття справи	13
2.4. Щодо початку перебігу строку на оскарження рішення АМКУ в разі його неотримання адресатом	13
2.5. Поняття «зупинення дії рішення АМКУ» та «зупинення виконання рішення АМКУ» не є тотожними, що обумовлюється їхньою різною правовою суттю та відмінними правовими наслідками	13
2.6. Щодо поширення на упаковці косметичного засобу відомостей про лікувальні властивості без належного підтвердження як прояву недобросовісної конкуренції	14
2.7. Щодо передачі цілісного майнового комплексу в безоплатне користування без проведення конкурсної процедури	14
3. СПРАВИ ЩОДО КОРПОРАТИВНИХ СПОРІВ, КОРПОРАТИВНИХ ПРАВ ТА ЦІННИХ ПАПЕРІВ	14
3.1. Щодо юрисдикції спору про визнання протиправним та скасування наказу Мін'юсту про анулювання реєстраційних дій про зміну керівника та кінцевого бенефіціарного власника	14
3.2. Про належний спосіб захисту кредитора при позаконкурсному оспоруванні фраздаторного правочину боржника щодо частки у статутному капіталі ТОВ	14
3.3. Щодо витребування частки у статутному капіталі товариства як ефективного способу захисту корпоративних прав учасника	15
3.4. Щодо визнання недійсним рішення загальних зборів про реорганізацію юридичної особи після державної реєстрації правонаступника як неналежного способу захисту	15
3.5. Щодо відсутності в колишнього директора ТОВ права оскаржувати рішення загальних зборів, що стосується реалізації корпоративних прав учасників	15
3.6. Щодо відсутності в директора юридичної особи права на оскарження рішення про виключення юридичної особи зі складу членів РТПП із підстав порушення його корпоративних прав	16
3.7. Щодо відсутності порушення прав спадкоємця частки у статутному капіталі товариства рішеннями загальних зборів, ухваленими до набуття ним статусу учасника товариства	16
3.8. Щодо відсутності в учасника товариства права на самостійне скликання загальних зборів у разі невключення запропонованих ним питань до порядку денного	16
3.9. Щодо правомочності загальних зборів учасників товариства в разі ліквідації мажоритарного учасника без правонаступників	16

3.10. Щодо оскарження рішень загальних зборів ОСББ у випадку неналежного персонального повідомлення співвласника, який брав участь у таких зборах	17
3.11. Щодо обрання головою установчих зборів та головою правління ОСББ особи, яка не є співвласником багатоквартирного будинку	17
3.12. Щодо повноважень наглядової ради на дострокове припинення повноважень одноособового виконавчого органу товариства (президента) та моменту їх виникнення	17
3.13. Щодо обов'язку ОСББ в особі правління надавати співвласникам інформацію про діяльність об'єднання	18
3.14. Щодо обов'язку господарського товариства виплатити акціонерам частину чистого прибутку в разі неприйняття рішення про виплату дивідендів	18
3.15. Щодо дійсності умови корпоративного договору про повідомлення щодо зміни складу учасників товариства	18
3.16. Щодо критеріїв визначення кількох правочинів як одного значного правочину	18
3.17. Щодо необхідності оформлення акта приймання-передачі для переходу корпоративних прав на частку у фермерському господарстві	19
3.18. Щодо виходу учасника з господарського товариства як одностороннього правочину, що не потребує рішення зборів засновників	19
3.19. Щодо пріоритету Закону України «Про приватизацію державного і комунального майна» над положеннями статуту ПрАТ	19
3.20. Щодо особи, на яку покладено обов'язок привести структуру власності суб'єкта у сфері медіа у відповідність до вимог Закону України «Про медіа»	19
3.21. Щодо позачергової оплати витрат на обслуговування рахунку в цінних паперах як витрат на збереження активів банку	20
3.22. Щодо недопустимості забезпечення позову про визнання недійсним рішення про внесення нерухомого майна до статутного капіталу товариства та витребування спільного сумісного майна подружжя із чужого незаконного володіння шляхом зупинення дії рішень про примусове відчуження майна під час дії воєнного стану	20
3.23. Щодо забезпечення позову шляхом заборони вчинення будь-яких реєстраційних дій	20
3.24. Щодо недопустимості забезпечення позову у спорі про поновлення повноважень члена наглядової ради шляхом заборони АТ укладати договори з її новими членами	21
4. СПРАВИ ЩОДО ЗЕМЕЛЬНИХ ВІДНОСИН ТА ПРАВА ВЛАСНОСТІ	21
4.1. Щодо підтвердження розташування земельної ділянки в межах населеного пункту для цілей визначення комунальної власності	21
4.2. Щодо правових наслідків відмови суміжного землекористувача від підписання акта погодження меж земельної ділянки	21
4.3. Щодо визнання недійсним договору оренди землі через відсутність нормативної грошової оцінки земельної ділянки	22

4.4. Щодо належності й ефективності позовної вимоги про повернення земельної ділянки як наслідку нікчемності договору оренди землі та застосування позовної давності	22
4.5. Щодо звільнення самостійно зайнятої несформованої земельної ділянки комунальної власності від самочинно збудованого капітального об'єкта (павільйону)	22
4.6. Щодо зменшення суми безпідставно збережених коштів на розмір сплаченого земельного податку при стягненні плати за фактичне користування земельною ділянкою, коли власник земельної ділянки не був визначений законом як належний розпорядник земель	23
4.7. Щодо наслідків укладення договору оренди пам'ятки культурної спадщини без погодження органу охорони культурної спадщини	23
4.8. Щодо належного та ефективного способу захисту права власності територіальної громади в разі вибуття земельної ділянки поза волею громади незаконні рішення щодо приватизації земель загального користування та не усуває порушення права власності територіальної громади	24
4.9. Щодо визнання недійсним договору оренди комунального майна, вчиненого під впливом помилки щодо істотних якостей об'єкта (невідповідність площі та цільового призначення)	24
4.10. Щодо недостовірності інформації про об'єкт оренди державного майна та наслідків визнання договору оренди недійсним	24
4.11. Щодо відсутності підстав для розірвання договору оренди комунального майна в разі недоведеності його нецільового використання	25
4.12. Щодо скасування державної реєстрації права власності на об'єднаний об'єкт нерухомого майна в разі включення до його складу складових частин, право власності на які не набуто у встановленому законом порядку	25
4.13. Щодо неможливості легалізації самочинного будівництва шляхом державної реєстрації права власності або на підставі рішення третейського суду	25
4.14. Щодо передчасності застосування вимог про внесення вартості майна на депозит суду без встановлення характеру позову та добросовісності набувача на стадії відкриття провадження	26
4.15. Щодо відповідальності постійного лісокористувача за незабезпечення охорони лісу від незаконної рубки третіми особами	26
5. СПРАВИ У СПОРАХ, ЩО ВИНИКАЮТЬ ІЗ ПРАВОЧИНІВ, ЗОКРЕМА ДОГОВОРІВ	26
5.1. Щодо вирішення переддоговірного спору про укладення обов'язкового договору та визначення його істотних умов судом	26
5.2. Щодо правової природи договору користування торговельним місцем та порядку його поновлення	27
5.3. Щодо дії автоматично пролонгованого договору оренди державного або комунального майна після переходу права власності до нового власника	27
5.4. Щодо наслідків несвоєчасного надання сертифіката Торгово-промислової палати України для підтвердження форс-мажорних обставин	27

5.5. Щодо визначення підсудності спору про визнання недійсними додаткових угод до договору про закупівлю та стягнення надміру сплачених коштів	27
5.6. Щодо правомірності включення податку на додану вартість у договір державної закупівлі пожежної автодрабини для реагування на надзвичайні ситуації	28
6. СПРАВИ В ІНШИХ СПОРАХ, ЩО ВИНΙΚАЮТЬ ІЗ ГОСПОДАРСЬКИХ ПРАВОВІДНОСИН	28
6.1. Щодо наслідків втрати предмета фінансового лізингу під час воєнних дій	28
6.2. Щодо розірвання договору оренди та виселення орендаря у зв'язку із самовільним переплануванням орендованого майна без згоди орендодавця	28
6.3. Щодо порушення строку повідомлення про настання форс-мажорних обставин	28
6.4. Щодо відповідальності за порушення обов'язку зареєструвати податкові накладні	29
6.5. Щодо повноважень спеціалізованої прокуратури у сфері оборони на представництво інтересів держави у спорах про шкоду довкіллю	29
7. ПРОЦЕСУАЛЬНІ ПИТАННЯ	29
7.1. Щодо належного суб'єктного складу сторін у спорі про визнання недійсним договору оренди державного майна	29
7.2. Щодо належного відповідача у справах про захист ділової репутації та відповідальності за поширення недостовірної інформації	29
7.3. Щодо визначення юрисдикції спору про передачу об'єкта державної власності в комунальну власність	30
7.4. Щодо використання в господарській справі матеріалів досудового розслідування без письмового дозволу на розголошення відомостей	30
7.5. Право засновника (учасника) юридичної особи на оскарження рішення третейського суду	30
7.6. Щодо покладення судових витрат за результатом розгляду позову уповноваженої особи засновника (учасника) боржника саме на неї, а не на особу, чий інтереси вона представляє	30
7.7. Щодо стягнення витрат на відрядження представників сторін для участі в судовому засіданні (проїзд, проживання, добові)	31
8. СПРАВИ, ПОВ'ЯЗАНІ З ВИКОНАННЯМ СУДОВИХ РІШЕНЬ	31
8.1. Щодо обов'язку господарського суду оцінювати постанову про закриття кримінального провадження як доказ у справі про відшкодування шкоди, завданої порушенням природоохоронного законодавства	31
8.2. Щодо неправомірності передачі виконавцем майна для реалізації на електронних торгах за наявності чинного арешту, накладеного в межах кримінального провадження	31
8.3. Про накладення арешту на кошти рахунку зі спеціальним режимом без відомостей про його статус	32
8.4. Щодо закриття провадження у справі через відсутність предмета спору після повної сплати орендарем основного боргу та пені	32

Перелік уживаних скорочень

АМКУ	— Антимонопольний комітет України
АТ	— акціонерне товариство
ГПК України	— Господарський процесуальний кодекс України
ЄДР	— Єдиний державний реєстр юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань
КЗпП України	— Кодекс законів про працю України
КГС ВС	— Касаційний господарський суд у складі Верховного Суду
КУзПБ	— Кодекс України з процедур банкрутства
КПК України	— Кримінальний процесуальний кодекс України
ОП КГС ВС	— об'єднана палата Касаційного господарського суду у складі Верховного Суду
ОСББ	— об'єднання співвласників багатоквартирного будинку
ПАТ	— публічне акціонерне товариство
СП КГС ВС	— судова палата Касаційного господарського суду у складі Верховного Суду
ТОВ	— товариство з обмеженою відповідальністю
ТПП	— Торгово-промислова палата
ФОП	— фізична особа – підприємець
ЦК України	— Цивільний кодекс України

1. Справи про банкрутство

1.1. Щодо визначення територіальної підсудності справи про банкрутство в разі скасування незаконних реєстраційних дій щодо зміни місцезнаходження боржника

Якщо на дату подання заяви про відкриття провадження у справі про банкрутство реєстраційні дії щодо зміни місцезнаходження боржника вже були визнані вчиненими з порушенням закону та скасовані Міністерством юстиції України, такі записи в ЄДР не породжують юридичних наслідків для визначення територіальної підсудності, а справа підлягає розгляду господарським судом за місцезнаходженням боржника відповідно до законних відомостей ЄДР.

Детальніше з текстом постанови КГС ВС від 12.05.2026 у справі № 911/427/26 можна ознайомитися за посиланням <https://reyestr.court.gov.ua/Review/137111057>.

1.2. Щодо юрисдикції спору з фізичною особою – поручителем після залишення без розгляду вимог до основного боржника у зв'язку з його банкрутством

Залишення без розгляду позовних вимог до боржника на підставі ч. 4 ст. 7 КУзПБ у зв'язку з пред'явленням кредитором відповідних грошових вимог у справі про банкрутство не змінює правової природи спору та не впливає на визначення юрисдикції вимог до поручителя. Спір про стягнення заборгованості з фізичної особи – поручителя підлягає розгляду за правилами господарського судочинства, якщо договір поруки укладено для забезпечення виконання зобов'язання, сторонами якого є юридичні особи.

Детальніше з текстом постанови КГС ВС від 28.05.2026 у справі № 910/8418/25 (910/3173/25) можна ознайомитися за посиланням <https://reyestr.court.gov.ua/Review/136982751>

1.3. Підвідомчість заяви про розкриття банківської таємниці щодо боржника у справі про банкрутство

Заява про розкриття банком інформації, яка містить банківську таємницю, подана контролюючим органом в порядку окремого провадження з посиланням на положення ЦПК України, не підлягає розгляду господарським судом у межах справи про банкрутство боржника, оскільки такі вимоги є немайновими, не впливають на склад ліквідаційної маси та не охоплюються переліком спорів, визначених статтею 7 КУзПБ і статтею 20 ГПК України.

Детальніше з текстом постанови КГС ВС від 08.04.2026 у справі № 908/2417/25 можна ознайомитись за посиланням <https://reyestr.court.gov.ua/Review/135804467>

1.4. Щодо визнання колишнього подружжя та осіб, які мають спільних дітей з боржником, заінтересованими особами у справі про банкрутство

Колишнє подружжя та особи, які мають спільних дітей з боржником-фізичною особою, можуть бути визнані заінтересованими особами за наявності обґрунтованих підстав вважати їх заінтересованими, зокрема у разі існування триваючих майнових зв'язків через утримання спільних дітей та одночасного перебування таких осіб у статусі кредиторів боржника.

Детальніше з текстом постанови КГС ВС від 25.02.2026 у справі № 914/2693/23 можна ознайомитись за посиланням <https://reyestr.court.gov.ua/Review/134766091>

1.5. Нарахування пені за прострочення сплати штрафу АМКУ у процедурах банкрутства

Пеня за статтею 56 Закону України «Про захист економічної конкуренції» хоча і має спеціальне нормативне регулювання, але підпадає під дію загальних обмежень, встановлених КУзПБ щодо нарахування фінансових санкцій у період мораторію, а також після визнання боржника банкрутом.

Детальніше з текстом постанови КГС ВС від 08.04.2026 у справі № 911/1344/24 (911/899/25) можна ознайомитись за посиланням <https://reyestr.court.gov.ua/Review/135844772>

1.6. Визнання недійсним правочину боржника без вимоги про застосування наслідків недійсності є неефективним способом захисту у справі про банкрутство

Позовна вимога ліквідатора про визнання недійсним правочину (спростування майнових дій) боржника з передачі коштів заінтересованій особі на підставі статті 42 КУзПБ є неефективним способом захисту, якщо вона не поєднана з вимогою про повернення (стягнення) переданих коштів або застосування інших наслідків недійсності, оскільки не забезпечує реального наповнення ліквідаційної маси та максимально можливого задоволення вимог кредиторів – основної мети процедури банкрутства.

Детальніше з текстом постанови КГС ВС від 17.03.2026 у справі № 911/666/24 (911/340/25) можна ознайомитись за посиланням <https://reyestr.court.gov.ua/Review/135349801>

1.7. Правочини, вчинені всупереч санкціям і з метою обходу блокування активів, є нікчемними, а все одержане за ними може бути стягнуто в дохід держави

Правочини, спрямовані на відчуження активів усупереч санкціям, установленим Законом України «Про санкції», порушують публічний порядок та є нікчемними незалежно від визнання їх недійсними судом. Якщо встановлено умисел сторін на вчинення таких правочинів, суд може застосувати спеціальні наслідки недійсності, зокрема стягнення всього одержаного за правочином у дохід держави.

Детальніше з текстом постанови КГС ВС від 31.03.2026 у справі № 910/11526/24 можна ознайомитись за посиланням <https://reyestr.court.gov.ua/Review/136280578>

1.8. Щодо незмінності черговості вимог кредиторів при зміні законодавства

Якщо вимоги кредитора визнані судом та включені до реєстру з певною черговістю згідно з раніше чинним законодавством і таке рішення набрало законної сили та не скасоване у встановленому порядку, то перегляд черговості цих вимог виключно на підставі зміни законодавчих норм є неможливим.

Зміни у законі не належать до передбачених законодавством про банкрутство підстав для внесення змін до реєстру вимог кредиторів, зокрема щодо черговості їх задоволення.

Детальніше з текстом постанови КГС ВС від 11.02.2026 у справі № 910/8404/15-г можна ознайомитися за посиланням <https://reyestr.court.gov.ua/Review/134265680>

1.9. Підстави для визнання боржника банкрутом та відкриття ліквідаційної процедури за відсутності схваленого плану санації

За відсутності схваленого кредиторами плану санації боржника господарський суд позбавлений підстав для його оцінки та введення процедури санації. Наявність ознак надкритичної неплатоспроможності, перевищення пасиву над вартістю виявлених активів, спливу граничного строку процедури розпорядження майном та рішення зборів кредиторів про перехід до ліквідаційної процедури є підставою для визнання боржника банкрутом і відкриття ліквідаційної процедури відповідно до ст. 48, 49, 58 КУзПБ.

Детальніше з текстом постанови КГС ВС від 14.04.2026 у справі № 904/11028/15 можна ознайомитися за посиланням <https://reyestr.court.gov.ua/Review/136318473>

1.10. Суб'єкти субсидіарної відповідальності у справі про банкрутство та вплив статусу кредитора на звільнення від відповідальності

Наявність у особи статусу кредитора у справі про банкрутство не є підставою для її звільнення від субсидіарної відповідальності за зобов'язаннями боржника та не є самостійним доказом відсутності її вини у доведенні до банкрутства. До суб'єктів такої відповідальності належать особи, які попри відсутність формального статусу керівника чи засновника мали змогу визначати дії боржника, зокрема через надання їм повноважень на погодження управління його фінансовими ресурсами.

Детальніше з текстом постанови КГС ВС від 26.02.2026 у справі № 44/440-б можна ознайомитись за посиланням <https://reyestr.court.gov.ua/Review/134499311>

1.11. Щодо визначення меж та підстав притягнення до субсидіарної відповідальності осіб, які незаконно набули майно боржника внаслідок фраздаторних правочинів

Особи, які незаконно набули майно боржника або отримали майнову вигоду внаслідок правочинів чи майнових дій, передбачених ст. 42 КУзПБ, підлягають притягненню до субсидіарної відповідальності на підставі ч. 5 ст. 42 цього Кодексу у межах завданих боржнику збитків. Крім цього, ч. 5 ст. 42 КУзПБ встановлює спеціальний порядок визначення меж субсидіарної відповідальності – у межах суми завданих боржнику збитків.

Детальніше з текстом постанови КГС ВС від 19.05.2026 у справі № 902/90/21(902/643/25) можна ознайомитися за посиланням <https://reyestr.court.gov.ua/Review/136946052>

1.12. Щодо недопустимості одночасного стягнення двох пеней за одне триваюче порушення при продажу майна на аукціоні в процедурі банкрутства

Якщо несвоєчасне підписання акта про придбання майна на аукціоні та невідступлення права вимоги є наслідком однієї і тієї ж бездіяльності замовника аукціону, одночасне стягнення пені, передбаченої ст. 87 КУзПБ, та пені, передбаченої ст. 88 КУзПБ, за один і той самий період прострочення може призводити до подвійної відповідальності одного виду за одне правопорушення, що суперечить ст. 61 Конституції України. Водночас пеня, встановлена зазначеними нормами КУзПБ,

має приватноправовий характер та може бути зменшена судом на підставі ст. 551 ЦК України.

Детальніше з текстом постанови КГС ВС від 28.05.2026 у справі № 925/1240/21 (925/268/25) можна ознайомитися за посиланням: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/137110931>

1.13. Щодо порядку та умов оплати послуг арбітражного керуючого при закритті провадження у справі про банкрутство

Реалізація конституційного права арбітражного керуючого на оплату праці є обов'язковою передумовою закриття провадження у справі про банкрутство незалежно від підстав такого закриття. Це право реалізується шляхом затвердження судом звіту арбітражного керуючого за підсумками процедури із обов'язковим визначенням джерел фінансування витрат. Джерело виплати винагороди залежить від результатів розгляду справи: у разі ліквідації боржника без активів витрати покладаються на кредиторів пропорційно до розміру їхніх вимог, а у разі закриття провадження у справі про банкрутство через погашення боргів – безпосередньо на боржника.

При цьому суди повинні застосовувати критерій фактичного обсягу виконаної роботи, а не лише тривалість процедури. Оплаті підлягають виключно реальні й обґрунтовані дії арбітражного керуючого, що відповідає принципам процесуальної економії та справедливості.

Детальніше з текстом постанови СП КГС ВС від 21.01.2026 у справі № 927/149/22 можна ознайомитися за посиланням <https://reyestr.court.gov.ua/Review/132512193>

1.14. Щодо відмови у відкритті провадження у справі про неплатоспроможність фізичної особи у зв'язку з недоведеністю підстав неплатоспроможності та поданням доказів іноземною мовою без нотаріального перекладу

Боржник – фізична особа зобов'язаний разом із заявою про неплатоспроможність подати конкретизований список кредиторів із зазначенням усіх складових боргу та належні докази підстав неплатоспроможності відповідно до ст. 116 КУзПБ, недоведеність яких є підставою для відмови у відкритті провадження за п. 1 ч. 4 ст. 119 КУзПБ. Письмові докази, викладені іноземною мовою без належного перекладу на українську мову та нотаріального засвідчення вірності такого перекладу в порядку ст. 79 Закону України «Про нотаріат», не є належними документами, оскільки вони не оформлені в установленому законом порядку, а тому не можуть підтверджувати обставини, на які посилається заявник.

Детальніше з текстом постанови КГС ВС від 13.05.2026 у справі № 922/3866/25 можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/136879966>

1.15. Недопустимість повторного розгляду питання про достовірність декларації боржника після набрання законної сили постановою про визнання боржника банкрутом

Клопотання про закриття провадження у справі про неплатоспроможність фізичної особи на підставі недостовірності інформації у деклараціях про майновий стан, якщо питання повноти та достовірності цих декларацій було досліджено судом на стадії реструктуризації боргів та отримало належну правову оцінку в постанові про визнання

боржника банкрутом, яка набрала законної сили та не була оскаржена, не може бути задоволено, оскільки таке клопотання фактично спрямоване на перегляд судового рішення поза передбаченим законом порядком його оскарження.

Детальніше з текстом постанови КГС ВС від 08.04.2026 у справі № 921/562/22 можна ознайомитися за посиланням <https://reyestr.court.gov.ua/Review/135553403>

1.16. Умови визнання податкового боргу безнадійним та його списання у процедурі реструктуризації боргів фізичної особи у справі про неплатоспроможність

Застосування ч. 2 ст. 125 КУзПБ не має автоматичного характеру і не може зводитися до формального співставлення календарних дат. Господарський суд зобов'язаний встановити момент виникнення податкового боргу у значенні пп. 14.1.175 п. 14.1 ст. 14, ст. 57 ПК України (узгодження грошового зобов'язання, строк його сплати та перший день прострочення), відповідність боргу трирічному критерію, майновий стан боржника та наявність реальної можливості погашення вимог, перебіг процедури реструктуризації і виконання керуючим реструктуризацією передбачених законом дій, а також поведінку боржника з точки зору добросовісності. За відсутності такого судового контролю визнання податкового боргу безнадійним і його списання є передчасним.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду у складі судової палати для розгляду справ про банкрутство КГС від 27.05.2026 у справі № 908/1194/24 можна ознайомитись за посиланням <https://reyestr.court.gov.ua/Review/137027613>

1.17. Щодо погашення штрафу за адміністративні правопорушення (порушення митних правил) після завершення процедури неплатоспроможності фізичної особи

Фінансові санкції (грошові стягнення), застосовані до фізичної особи за вчинені нею адміністративні правопорушення, у тому числі штраф за порушення митних правил, якщо вони не були сплачені (погашені) протягом здійснення процедури погашення боргів у справі про неплатоспроможність, після завершення цієї процедури та ухвалення рішення про закриття провадження вважаються погашеними (прощеними) на підставі ч. 6 ст. 133 КУзПБ.

Детальніше з текстом постанови КГС ВС від 04.03.2026 у справі № 914/2553/24 можна ознайомитись за посиланням <https://reyestr.court.gov.ua/Review/134879542>

2. Справи щодо захисту прав інтелектуальної власності, а також пов'язані з антимонопольним та конкурентним законодавством

2.1. Щодо неможливості надання правової охорони позначенню, яке стало загальноновживаним і втратило розрізняльну здатність

Позначення, яке на дату подання заявки на реєстрацію знака для товарів і послуг вже стало загальноновживаним для позначення товарів певного виду та втратило розрізняльну здатність, не може отримати правової охорони як торговельна марка.

Якщо таке позначення використовується різними виробниками для позначення однорідних товарів, воно перетворюється на видове поняття та не здатне індивідуалізувати товар конкретного виробника.

Детальніше з текстом постанови КГС ВС від 26.02.2026 року у справі № 910/16718/20 можна ознайомитися за посиланням <https://reyestr.court.gov.ua/Review/134456211>.

2.2. Щодо використання запатентованого винаходу з науковою метою як підстави для невизнання порушення прав інтелектуальної власності

Використання запатентованого винаходу з науковою метою або в порядку експерименту не визнається порушенням прав інтелектуальної власності лише за умови належного доведення такого характеру використання. За відсутності відповідних доказів таке використання вважається неправомірним, а власник патенту має право вимагати заборони використання винаходу та застосування інших способів захисту, передбачених законом.

Детальніше з текстом постанови КГС ВС від 05.03.2026 року у справі № 911/165/18 можна ознайомитися за посиланням <https://reyestr.court.gov.ua/Review/134651255>.

2.3. Щодо меж перевірки АМКУ заяви про недобросовісну конкуренцію на стадії відкриття справи

На стадії вирішення питання про відкриття справи про порушення законодавства про захист від недобросовісної конкуренції Антимонопольний комітет України повинен перевірити наявність ознак порушення, а не встановлювати факт його вчинення по суті. Відмова у розгляді заяви має бути належно вмотивованою та ґрунтуватися на повному й всебічному дослідженні наведених заявником обставин. Формальний підхід до оцінки доказів або неповне з'ясування обставин є підставою для скасування відповідного рішення АМКУ.

Детальніше з текстом постанови КГС ВС від 19.03.2026 у справі № 910/980/25 можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/135082697>.

2.4. Щодо початку перебігу строку на оскарження рішення АМКУ в разі його неотримання адресатом

Якщо рішення Антимонопольного комітету України не вручено особі через її неотримання за офіційною адресою, воно вважається врученим через десять днів після опублікування інформації про нього в офіційному друкованому виданні. З цього моменту починає обчислюватися двомісячний строк на оскарження такого рішення, який є присічним, не підлягає поновленню та після його спливу суд зобов'язаний відмовити у позові незалежно від причин пропуску.

Детальніше з текстом постанови КГС ВС від 02.06.2026 у справі № 914/1358/25 можна ознайомитися за посиланням: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/137214473>.

2.5. Поняття «зупинення дії рішення АМКУ» та «зупинення виконання рішення АМКУ» не є тотожними, що обумовлюється їхньою різною правовою суттю та відмінними правовими наслідками

Суд має право вжити заходів забезпечення позову за ГПК України й інших заходів у випадках, передбачених законами та міжнародними договорами. Всі питання, пов'язані із зупиненням дії рішення АМКУ, прийнятого згідно з частиною 1 статті 48 Закону України «Про захист економічної конкуренції», мають вирішуватися господарським судом, який розглядає справу про визнання такого рішення недійсним.

Детальніше з текстом постанови КГС ВС від 26.03.2026 у справі № 910/14711/25 доступний за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/135309281>.

2.6. Щодо поширення на упаковці косметичного засобу відомостей про лікувальні властивості без належного підтвердження як прояву недобросовісної конкуренції

Поширення виробником косметичного засобу інформації про його лікувальні властивості без належного наукового підтвердження та проведення відповідних досліджень може визнаватися поширенням інформації, що вводить в оману, якщо така інформація здатна вплинути на наміри споживачів щодо придбання продукції та надати виробнику неправомірні переваги у конкурентній боротьбі.

Для кваліфікації порушення за статтею 15¹ Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції» достатньо встановити сам факт поширення неправдивих або оманливих відомостей чи можливість впливу таких відомостей на поведінку споживачів.

Детальніше з текстом постанови КГС ВС від 16.04.2026 у справі № 910/9006/25 можна ознайомитися за посиланням <https://reyestr.court.gov.ua/Review/135844764>.

2.7. Щодо передачі цілісного майнового комплексу в безоплатне користування без проведення конкурсної процедури

Передача органом місцевого самоврядування об'єктів водопостачання та водовідведення, що становлять цілісний майновий комплекс, у безоплатне користування без проведення конкурсної процедури є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції та призводить до недопущення конкуренції на відповідному ринку.

Детальніше з текстом постанови КГС ВС від 26.02.2026 року у справі № 910/1399/25 можна ознайомитися за посиланням: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/134456238>

3. Справи щодо корпоративних спорів, корпоративних прав та цінних паперів

3.1. Щодо юрисдикції спору про визнання протиправним та скасування наказу Мін'юсту про анулювання реєстраційних дій про зміну керівника та кінцевого бенефіціарного власника

Спір за позовом юридичної особи про визнання протиправним та скасування наказу Мін'юсту щодо анулювання реєстраційних дій про зміну керівника та кінцевого бенефіціарного власника підлягає розгляду за правилами господарського судочинства. Бюро економічної безпеки України має право звертатися до Мін'юсту зі скаргою на такі реєстраційні дії з метою реалізації Закону України «Про санкції».

Детальніше з текстом постанови СП КГС ВС від 09.02.2026 року у справі № 910/10897/24 можна ознайомитися за посиланням <https://reyestr.court.gov.ua/Review/134085299>

3.2. Про належний спосіб захисту кредитора при позаконкурсному оспорюванні фраздаторного правочину боржника щодо частки у статутному капіталі ТОВ

Якщо судом уже встановлено фраздаторність аналогічного правочину між тими самими учасниками щодо того самого майна, то повторне відчуження цього майна боржником за подібних обставин також може бути кваліфіковане як фраздаторне. Відсутність арешту на майно на момент укладення нового договору не виключає

його фраздаторності, якщо правочин спрямований на унеможливлення звернення стягнення на майно боржника.

Належним способом захисту інтересів кредитора є як позов про визнання недійсним фраздаторного договору, укладеного між боржником та першим набувачем майна, так і вимога про витребування цього майна від подальшого набувача на користь боржника для подальшого звернення стягнення.

Детальніше з текстом постанови КГС ВС від 07.05.2026 у справі № 922/2427/25 можна ознайомитись за посиланням <https://reyestr.court.gov.ua/Review/136346902>.

3.3. Щодо витребування частки у статутному капіталі товариства як ефективного способу захисту корпоративних прав учасника

Витребування частки у статутному капіталі товариства з чужого незаконного володіння є ефективним способом захисту права власності учасника, який повністю поновлює його порушені корпоративні права та дозволяє здійснити державну реєстрацію змін до відомостей про склад учасників товариства. Власник частки може витребувати її від будь-якої особи, яка є останнім набувачем майна та набула його з незаконних підстав, незалежно від кількості попередніх відчужень, якщо майно вибуло з володіння власника поза його волею та набувач не мав права його відчужувати.

Детальніше з текстом постанови КГС ВС від 05.03.2026 у справі № 903/968/23 можна ознайомитися за посиланням <https://reyestr.court.gov.ua/Review/134801766>

3.4. Щодо визнання недійсним рішення загальних зборів про реорганізацію юридичної особи після державної реєстрації правонаступника як неналежного способу захисту

Якщо рішення загальних зборів про реорганізацію вже реалізоване та на його підставі зареєстровано нову юридичну особу, вимога про визнання такого рішення недійсним не є належним способом захисту, оскільки не призводить до припинення новоствореної юридичної особи та не відновлює порушені права позивача. Також сама незгода керівника зі своїм звільненням не є підставою для скасування всіх рішень загальних зборів.

Детальніше текстом постанови КГС ВС від 27.04.2026 у справі № 911/833/24 можна ознайомитись за посиланням <https://reyestr.court.gov.ua/Review/136189221>.

3.5. Щодо відсутності в колишнього директора ТОВ права оскаржувати рішення загальних зборів, що стосується реалізації корпоративних прав учасників

Директор, який не є учасником товариства, не може посилатися на процедурні порушення при скликанні та проведенні загальних зборів як на підставу для визнання їх рішень недійсними, якщо такі рішення стосуються корпоративних прав учасників, а не його власних прав як керівника.

Детальніше з текстом постанови КГС ВС від 18.02.2026 року у справі № 910/3596/24 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/134234457>

3.6. Щодо відсутності в директора юридичної особи права на оскарження рішення про виключення юридичної особи зі складу членів РТПП із підстав порушення його корпоративних прав

Рішення Президії РТПП про виключення юридичної особи зі складу членів палати може порушувати права такої юридичної особи, а не її директора, який як уповноважений представник цієї юридичної особи був обраний до складу Президії. Директор юридичної особи – член палати не є самостійним членом палати, а тому оскарження ним такого рішення з підстав порушення його права на участь в управлінні палатою є підставою для відмови у задоволенні позову у зв'язку з недоведеністю порушення його корпоративних прав.

Детальніше з текстом постанови КГС ВС від 09.04.2026 у справі № 916/2834/24 можна ознайомитись за посиланням <https://reyestr.court.gov.ua/Review/135655118>.

3.7. Щодо відсутності порушення прав спадкоємця частки у статутному капіталі товариства рішеннями загальних зборів, ухваленими до набуття ним статусу учасника товариства

Спадкоємець, який прийняв у спадщину частку у статутному капіталі ТОВ, але до моменту державної реєстрації вступу до товариства не набув статусу учасника, не має права брати участь у загальних зборах учасників та голосувати на них. Загальні збори рішеннями, ухваленими до набуття спадкоємцем статусу учасника товариства, не порушують його прав та інтересів, якщо такими рішеннями не змінюють та не відчужують успадковану частку у статутному капіталі.

Детальніше з текстом постанови КГС ВС від 03.03.2026 у справі № 924/68/25 можна ознайомитись за посиланням <https://reyestr.court.gov.ua/Review/134921124>

3.8. Щодо відсутності в учасника товариства права на самостійне скликання загальних зборів у разі невключення запропонованих ним питань до порядку денного

Право учасника товариства на самостійне скликання загальних зборів відповідно до частини 9 статті 31 Закону України «Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю» виникає виключно у разі, якщо виконавчий орган не виконав вимогу про скликання загальних зборів у встановлений строк взагалі. У разі невключення виконавчим органом до порядку денного одного з питань, запропонованих учасником, який ініціював скликання зборів, таке питання вважається автоматично включеним до порядку денного згідно з частиною 7 статті 32 цього Закону, однак право на самостійне скликання загальних зборів у такого учасника не виникає.

Детальніше з текстом постанови від 01.04.2026 у справі № 910/4859/25 можна ознайомитись за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/135385997>.

3.9. Щодо правомочності загальних зборів учасників товариства в разі ліквідації мажоритарного учасника без правонаступників

У разі ліквідації учасника – юридичної особи без правонаступників правомочність загальних зборів ТОВ визначається без урахування частки ліквідованого учасника, а голоси решти учасників становлять 100 % голосів; за аналогією закону

(ст. 23 Закону України «Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю», ст. 8 ЦК України) рішення про припинення повноважень виконавчого органу, ухвалене єдиним діючим учасником із міноритарною часткою, є правомірним і не може бути визнане недійсним з підстав недостатньої кількості голосів.

Детальніше з текстом постанови КГС ВС від 02.10.2025 у справі № 910/5717/23 можна ознайомитися за посиланням <https://reyestr.court.gov.ua/Review/135000485>

3.10. Щодо оскарження рішень загальних зборів ОСББ у випадку неналежного персонального повідомлення співвласника, який брав участь у таких зборах

Порушення порядку персонального повідомлення співвласника про проведення загальних зборів за умови, що цей співвласник особисто брав у них участь, не є підставою для скасування рішень, ухвалених на таких зборах. Не всі порушення процедури скликання зборів ОСББ є підставою для визнання рішень недійсними. Суд має встановити факт порушення прав позивача, враховуючи баланс інтересів усіх співвласників. Також суду слід утримуватися від зайвого втручання в питання діяльності ОСББ, у тому числі і шляхом скасування рішень, у разі, якщо вони поза жодним сумнівом підтримані більшістю співвласників і за своїм змістом не мають ознак дискримінації або іншого порушення прав чи законних інтересів конкретного співвласника, який оскаржує такі рішення в судовому порядку.

Детальніше з текстом постанови КГС ВС від 14.01.2026 у справі № 925/1351/24 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/133382023>

3.11. Щодо обрання головою установчих зборів та головою правління ОСББ особи, яка не є співвласником багатоквартирного будинку

Законодавство про ОСББ не містить заборони обирати до складу правління та головою правління особу, яка не є співвласником багатоквартирного будинку. Відсутність прямої заборони у законодавстві означає можливість співвласників самостійно визначати склад органів управління об'єднання.

Детальніше з текстом постанови КГС ВС від 02.02.2026 у справі № 916/4721/24 можна ознайомитися за посиланням <https://reyestr.court.gov.ua/Review/133782451>

3.12. Щодо повноважень наглядової ради на дострокове припинення повноважень одноособового виконавчого органу товариства (президента) та моменту їх виникнення

Наглядова рада товариства має право достроково припинити повноваження одноособового виконавчого органу (президента), якщо такі повноваження прямо передбачені статутом товариства, а її створення належним чином оформлене рішенням загальних зборів учасників. Відсутність окремого рішення про обрання наглядової ради не свідчить про її нелегітимність, якщо склад ради визначено у статуті, затверджені загальними зборами.

Детальніше з текстом постанови КГС ВС від 18.03.2026 у справі № 910/11142/24 можна ознайомитися за посиланням <https://reyestr.court.gov.ua/Review/134960926>

3.13. Щодо обов'язку ОСББ в особі правління надавати співвласникам інформацію про діяльність об'єднання

Ненадання співвласнику багатоквартирного будинку інформації про діяльність ОСББ є порушенням його права на отримання інформації з боку ОСББ в особі правління, а не голови правління як окремої посадової особи, оскільки виконання обов'язку з надання передбаченої законом інформації забезпечує правління об'єднання у межах своїх повноважень відповідно до визначеної законом компетенції щодо ведення діловодства.

Детальніше з текстом постанови КГС ВС від 26.03.2026 у справі № 752/9416/23 можна ознайомитись за посиланням <https://reyestr.court.gov.ua/Review/135386034>.

3.14. Щодо обов'язку господарського товариства виплатити акціонерам частину чистого прибутку в разі неприйняття рішення про виплату дивідендів

У разі якщо господарське товариство, у статутному капіталі якого є корпоративні права держави, не прийняло до 1 травня рішення про нарахування дивідендів, обов'язок зі сплати частини чистого прибутку виникає безпосередньо із закону.

Положення статті 20 Закону України «Про Державний бюджет України на 2022 рік» встановлюють самостійний та імперативний механізм розподілу частини чистого прибутку між державою та іншими акціонерами пропорційно кількості належних їм акцій, який не залежить від прийняття рішення загальними зборами.

Детальніше з текстом постанови КГС ВС від 13.04.2026 року у справі № 910/6208/24 можна ознайомитись за посиланням <https://reyestr.court.gov.ua/Review/137374600>

3.15. Щодо дійсності умови корпоративного договору про повідомлення щодо зміни складу учасників товариства

Умова корпоративного договору, за якою сторона зобов'язується повідомляти про зміну або можливу зміну складу учасників товариства, стосується управління спільним бізнесом, відповідає межам корпоративного договору та принципу свободи договору. Така умова є виконуваною і не може визнаватися недійсною лише через те, що одна зі сторін згодом вважає її не вигідною.

Детальніше з текстом постанови СП КГС ВС від 13.04.2026 у справі № 927/133/25 – можна ознайомитись за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/136392165>.

3.16. Щодо критеріїв визначення кількох правочинів як одного значного правочину

Якщо замість кількох правочинів товариство могло вчинити один значний правочин, кожен із таких правочинів вважається значним. У вирішенні спору суд не може обмежуватися лише формальною оцінкою ціни кожного договору, а повинен здійснити комплексний аналіз та з'ясувати обставини укладення таких правочинів, які в сукупності свідчатимуть про можливість або неможливість вчинення одного значного правочину замість кількох правочинів, що за формальними ознаками не є значними.

Детальніше з текстом постанови КГС ВС від 03.06.2026 у справі № 906/358/25 – можна ознайомитись за посиланням <https://reyestr.court.gov.ua/Review/137110969>

3.17. Щодо необхідності оформлення акта приймання-передачі для переходу корпоративних прав на частку у фермерському господарстві

Для набуття корпоративних прав на частку у складеному капіталі ФГ недостатньо самого договору купівлі-продажу частки. Вирішальне значення має належне оформлення передачі частки, зокрема складення та підписання акта приймання-передачі частки з нотаріальним засвідченням підписів сторін. Відсутність такого акта унеможливорює державну реєстрацію змін щодо складу учасників та розміру їх часток, а також не дає підстав для судового визначення розміру складеного капіталу та часток учасників.

Детальніше з текстом постанови КГС ВС від 19.05.2026 у справі № 916/2938/24 можна ознайомитись за посиланням <https://reyestr.court.gov.ua/Review/136701145>.

3.18. Щодо виходу учасника з господарського товариства як одностороннього правочину, що не потребує рішення зборів засновників

Вихід учасника з господарського товариства є одностороннім правочином, що реалізується шляхом подання письмової заяви про вихід, і з моменту отримання такої заяви товариством корпоративні правовідносини між учасником та товариством вважаються припиненими незалежно від наявності чи відсутності рішення зборів засновників щодо надання згоди на вихід або затвердження такого рішення.

Відсутність порушення корпоративних прав учасника, який вже вийшов зі складу засновників у порядку ч. 1 ст. 24 Закону України «Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю», є самостійною підставою для відмови у позові про зобов'язання скликати збори засновників та виключення зі складу засновників.

Детальніше з текстом постанови КГС ВС від 13.05.2026 у справі № 910/9216/25 можна ознайомитись за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/136470331>.

3.19. Щодо пріоритету Закону України «Про приватизацію державного і комунального майна» над положеннями статуту ПрАТ

Переважне право акціонера на придбання акцій, передбачене статутом приватного акціонерного товариства, не може змінювати або підміняти встановлений Законом України «Про приватизацію державного і комунального майна» порядок приватизації державного пакета акцій. Спосіб приватизації визначається спеціальним законом, а не положеннями статуту товариства чи попередніми організаційними рішеннями Фонду державного майна України.

Детальніше з текстом постанови КГС ВС від 17.06.2026 у справі № 910/9145/25 можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/137536772>

3.20. Щодо особи, на яку покладено обов'язок привести структуру власності суб'єкта у сфері медіа у відповідність до вимог Закону України «Про медіа»

Обов'язок привести структуру власності суб'єкта у сфері медіа у відповідність до вимог Закону України «Про медіа» покладається на самого суб'єкта у сфері медіа, а не на його учасника. Частина друга статті 21 Закону України «Про медіа» не встановлює корпоративного обов'язку органу місцевого самоврядування вийти

зі складу учасників товариства або відчужити належну йому частку. Суд не має права втручатися у дискреційні повноваження органу місцевого самоврядування щодо розпорядження корпоративними правами комунальної власності, а вимога про зобов'язання «вжити заходів» щодо виходу зі складу учасників товариства не є належним та ефективним способом захисту.

Детальніше з текстом постанови КГС ВС від 26.05.2026 у справі № 916/4996/24 можна ознайомитися за посиланням <https://reyestr.court.gov.ua/Review/137300080>

3.21. Щодо позачергової оплати витрат на обслуговування рахунку в цінних паперах як витрат на збереження активів банку

Витрати на обслуговування рахунку в цінних паперах під час ліквідації банку підлягають позачерговій оплаті як витрати на збереження активів банку.

Комісія за обслуговування депозитарного рахунку в цінних паперах неплатоспроможного банку є витратами, пов'язаними з утриманням і збереженням майна (активів) банку, а тому підлягає позачерговій оплаті відповідно до частини другої статті 52 Закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб».

Сам факт продажу майнових прав на цінні папери не свідчить про припинення таких витрат, якщо не доведено фактичного переходу права власності на цінні папери та їх списання з рахунку банку.

Детальніше з текстом постанови КГС ВС від 13.05.2026 у справі № 910/10403/23 можна ознайомитись за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/136470312>.

3.22. Щодо недопустимості забезпечення позову про визнання недійсним рішення про внесення нерухомого майна до статутного капіталу товариства та витребування спільного сумісного майна подружжя із чужого незаконного володіння шляхом зупинення дії рішень про примусове відчуження майна під час дії воєнного стану

Заходи забезпечення позову не можуть застосовуватися, якщо вони фактично зупиняють або унеможливають реалізацію рішення про примусове відчуження майна, ухваленого відповідно до Закону України «Про передачу, примусове відчуження або вилучення майна в умовах правового режиму воєнного чи надзвичайного стану». Заборона, встановлена ч. 15 ст. 137 ГПК України, діє незалежно від того, яким саме способом сформульовано заявлені заходи забезпечення позову.

Детальніше з текстом постанови КГС ВС від 11.06.2026 у справі № 911/3162/24 можна ознайомитися за посиланням <https://reyestr.court.gov.ua/Review/137336212>

3.23. Щодо забезпечення позову шляхом заборони вчинення будь-яких реєстраційних дій

Заходи щодо забезпечення позову можуть бути вжиті судом лише в межах предмета позову. Такі заходи не повинні блокувати господарську діяльність юридичної особи, порушувати права осіб, які не є учасниками судового процесу, застосовувати обмеження, не пов'язані з предметом спору. Відсутність у судовому рішенні вказівки на чітко окреслене вичерпне коло реєстраційних дій, що забороняється вчиняти,

створює умови для потенційного обмеження прав та законних інтересів юридичної особи, ризик втручання в її господарську діяльність.

Детальніше з текстом постанови КГС ВС від 15.01.2026 у справі № 916/3668/25 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/133348379>

3.24. Щодо недопустимості забезпечення позову у спорі про поновлення повноважень члена наглядової ради шляхом заборони АТ укладати договори з її новими членами

Заборона АТ вчиняти дії щодо укладення цивільно-правових договорів із новими членами наглядової ради, реєстрації змін до її персонального складу та проведення перших засідань у новому складі є недопустимим заходом забезпечення позову про поновлення повноважень члена наглядової ради, оскільки застосування такого заходу є втручанням у конкурсну процедуру формування складу наглядової ради (що заборонено частиною 12 статті 137 ГПК України), є неспівмірним із заявленими вимогами, позаяк поширюється на всіх членів наглядової ради та призводить до непропорційного блокування господарської діяльності юридичної особи і реалізації корпоративних прав єдиного акціонера.

Детальніше з текстом постанови КГС ВС від 10.04.2026 у справі № 910/16129/25 можна ознайомитись за посиланням <https://reyestr.court.gov.ua/Review/135623798>.

4. Справи щодо земельних відносин та права власності

4.1. Щодо підтвердження розташування земельної ділянки в межах населеного пункту для цілей визначення комунальної власності

Несформована земельна ділянка, розташована в межах населеного пункту, належить до комунальної власності відповідної територіальної громади з дня набрання чинності пунктом 24 розділу Х «Перехідні положення» ЗК України.

Розташування земельної ділянки в межах населеного пункту може підтверджуватися сукупністю доказів – рішенням районної ради про затвердження проєкту землеустрою щодо зміни меж населеного пункту, рішенням селищної ради про затвердження містобудівної документації та викопіюваннями з генерального плану - без обов'язкового надання окремого проєкту землеустрою щодо встановлення меж населеного пункту.

Детальніше з текстом постанови КГС ВС від 06.05.2026 у справі № 922/2084/25 можна ознайомитись за посиланням <https://reyestr.court.gov.ua/Review/136392221>

4.2. Щодо правових наслідків відмови суміжного землекористувача від підписання акта погодження меж земельної ділянки

Погодження меж є виключно допоміжною стадією в процедурі приватизації земельної ділянки. До того ж у ст. 198 ЗК України лише зазначається про те, що складовою кадастрових зйомок є погодження меж земельної ділянки із суміжними власниками та землекористувачами. З цього не випливає, що у випадку відмови суміжного землевласника або землекористувача від підписання відповідного документа – акта погодження меж слід вважати, що погодження меж не відбулося.

Підписання акта погодження меж самостійного значення не має, воно не призводить до виникнення, зміни або припинення прав на земельну ділянку, які будь-яких інших прав. Непогодження меж земельної ділянки із суміжними власниками та землекористувачами не може слугувати підставою для відмови у затвердженні технічної документації за умови правомірних дій кожного із землекористувачів.

Детальніше з текстом постанови КГС ВС від 09.06.2026 у справі № 917/1143/25 можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/137536924>

4.3. Щодо визнання недійсним договору оренди землі через відсутність нормативної грошової оцінки земельної ділянки

Проведення земельних торгів із продажу права оренди на земельні ділянки комунальної власності без здійснення їх нормативної грошової оцінки суперечить вимогам земельного законодавства. Орендар, беручи участь у земельних торгах та укладаючи договір оренди, знав або повинен був знати про відсутність технічної документації з нормативної грошової оцінки земельної ділянки. Застосування середньої нормативної грошової оцінки ріллі по області замість фактичної оцінки конкретної ділянки є порушенням законодавства про оцінку земель. За таких обставин договір оренди землі підлягає визнанню недійсним з обов'язковим поверненням земельної ділянки власнику. Прокурор має право представляти інтереси територіальної громади у спорах про визнання договору оренди недійсним, навіть якщо порушення допущені органом місцевого самоврядування.

Детальніше з текстом постанови КГС ВС від 17.03.2026 року у справі № 914/1884/24 можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/135044195>

4.4. Щодо належності й ефективності позовної вимоги про повернення земельної ділянки як наслідку нікчемності договору оренди землі та застосування позовної давності

Позовна вимога про зобов'язання орендаря повернути земельну ділянку орендодавцю – стороні нікчемного договору оренди землі, укладеного з порушенням вимог щодо передачі земельних ділянок на конкурентних засадах, є належним та ефективним способом захисту шляхом застосування наслідків нікчемності правочину у виді односторонньої реституції, а не негативним позовом. До такої вимоги застосовується позовна давність, перебіг якої починається від дня початку виконання нікчемного правочину.

Детальніше з текстом постанови КГС ВС від 09.04.2026 у справі № 922/511/24 можна ознайомитись за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/135770414>

4.5. Щодо звільнення самостійно зайнятої неформованої земельної ділянки комунальної власності від самочинно збудованого капітального об'єкта (павільйону)

Власник земельної ділянки комунальної власності має право вимагати звільнення самовільно зайнятої неформованої земельної ділянки та приведення її у придатний для використання стан шляхом демонтажу розміщених на ній об'єктів без дотримання процедури, передбаченої ст. 38 Закону України «Про регулювання

містобудівної діяльності», оскільки ця процедура є обов'язковою лише для органу державного архітектурно-будівельного контролю, а не для власника земельної ділянки, який захищає право на усунення перешкод у користуванні своїм майном.

Наявність у особи паспортів прив'язки тимчасових споруд та судових рішень щодо права користування тимчасовою спорудою не спростовує факту самовільного зайняття земельної ділянки комунальної власності, якщо на ній фактично розміщено капітальну споруду за відсутності правовстановлюючих документів на земельну ділянку та дозвільних документів на будівництво.

Детальніше з текстом постанови КГС ВС від 06.05.2026 у справі № 914/585/22 можна ознайомитись за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/136318527>

4.6. Щодо зменшення суми безпідставно збережених коштів на розмір сплаченого земельного податку при стягненні плати за фактичне користування земельною ділянкою, коли власник земельної ділянки не був визначений законом як належний розпорядник земель

При стягненні з фактичного користувача земельної ділянки комунальної власності доходу у вигляді несплаченої орендної плати на підставі ст. 1212-1214 ЦК України заявлена до стягнення сума підлягає зменшенню на розмір земельного податку, фактично сплаченого таким користувачем до місцевого бюджету за той самий період і за ту саму земельну ділянку, оскільки повторне стягнення цих коштів суперечить принципу справедливості та є втручанням у право на мирне володіння майном у розумінні ст. 1 Першого протоколу до Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод.

Детальніше з текстом постанови КГС ВС від 06.05.2026 у справі № 908/1619/25 можна ознайомитись за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/136318524>

4.7. Щодо наслідків укладення договору оренди пам'ятки культурної спадщини без погодження органу охорони культурної спадщини

Набуття особою права користування об'єктом, до складу якого входить пам'ятка культурної спадщини, пов'язане з обов'язком проявити розумну обачність та з'ясувати спеціальний правовий режим майна, якщо його зовнішні й архітектурні ознаки є помітними та доступними для сприйняття за звичайних умов.

Укладення договору оренди щодо пам'ятки місцевого значення без попереднього погодження уповноваженого органу охорони культурної спадщини є порушенням імперативних вимог закону (ст. 18 ЗУ «Про охорону культурної спадщини»). У такому випадку ризик процедурних порушень орендодавця не може покладатися виключно на державу, оскільки недобросовісна та необачна поведінка орендаря виключає наявність у нього легітимних очікувань на збереження права користування та спростовує тезу про «надмірний індивідуальний тягар» у розумінні ст. 1 Першого протоколу до Конвенції.

Детальніше з текстом постанови КГС ВС від 17.06.2026 у справі № 916/938/22 можна ознайомитись за посиланням <https://reyestr.court.gov.ua/Review/137498684>

4.8. Щодо належного та ефективного способу захисту права власності територіальної громади в разі вибуття земельної ділянки поза волею громади незаконні рішення щодо приватизації земель загального користування та не усуває порушення права власності територіальної громади

Земельна ділянка, що належить до земель загального користування населеного пункту та розташована в межах червоних ліній автомобільної дороги, не може бути передана у приватну власність, а її відчуження з комунальної власності є таким, що здійснене з порушенням вимог закону. У разі вибуття такої земельної ділянки з володіння територіальної громади поза волею громади належним та ефективним способом захисту є витребування земельної ділянки з чужого незаконного володіння (віндикаційний позов). Затвердження органом місцевого самоврядування після відчуження земельної ділянки детального плану території, яким змінюється функціональне призначення відповідної території, саме по собі не легалізує попередні

Детальніше з текстом постанови КГС ВС від 21.01.2026 у справі № 907/642/24 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/133588633>

4.9. Щодо визнання недійсним договору оренди комунального майна, вчиненого під впливом помилки щодо істотних якостей об'єкта (невідповідність площі та цільового призначення)

Невідповідність фактичної площі об'єкта оренди даним, зазначеним в описі лота електронного аукціону та умовах договору, у разі якщо така різниця унеможливорює використання майна за цільовим призначенням (зокрема, через будівельні норми), є підставою для визнання договору оренди недійсним як такого, що вчинений під впливом помилки щодо істотних якостей речі (стаття 229 ЦК України), за умови відсутності обізнаності або недбальства орендаря.

Детальніше з текстом постанови КГС ВС від 04.03.2026 у справі № 902/580/25 можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/135000448>

4.10. Щодо недостовірності інформації про об'єкт оренди державного майна та наслідків визнання договору оренди недійсним

Договір оренди державного майна підлягає визнанню недійсним як вчинений під впливом помилки щодо істотних властивостей майна (ст. 229 ЦК України), якщо орендодавець, порушивши ч. 5 ст. 2 Закону України «Про оренду державного та комунального майна», не надав потенційному орендарю повної та достовірної інформації щодо фактичного стану об'єкта оренди, що безпосередньо впливає на можливість використання орендованого майна за цільовим призначенням відповідно до умов договору. Покладення на орендаря негативних наслідків, зумовлених неналежним виконанням орендодавцем обов'язку щодо розкриття такої інформації, не відповідає засадам добросовісності, розумності та справедливості, також правовій природі відповідної процедури передачі майна в оренду.

Детальніше з текстом постанови КГС ВС від 03.06.2026 у справі № 916/3317/23 можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/137144510>

4.11. Щодо відсутності підстав для розірвання договору оренди комунального майна в разі недоведеності його нецільового використання

Невикористання орендованого комунального майна за цільовим призначенням саме собою (тобто як бездіяльність орендаря), зокрема у зв'язку з проведенням ремонтних робіт, не є підставою для дострокового розірвання договору оренди, якщо така підстава прямо не передбачена законом або умовами договору. Для розірвання договору необхідно довести саме використання майна всупереч визначеному цільовому призначенню або інші передбачені законом чи договором порушення.

Детальніше з текстом постанови КГС ВС від 17.03.2026 у справі № 910/7394/25 можна ознайомитися за посиланням -<http://reyestr.court.gov.ua/Review/135082670>

4.12. Щодо скасування державної реєстрації права власності на об'єднаний об'єкт нерухомого майна в разі включення до його складу складових частин, право власності на які не набуто у встановленому законом порядку

Державна реєстрація права власності на об'єднаний об'єкт нерухомого майна, до складу якого включено складові частини, право власності на які встановлене судовим рішенням, що набрало законної сили як незаконно зареєстроване, є підставою для скасування такої реєстрації в цілому, оскільки Закон України «Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно їх обтяжень» не передбачає можливості скасування державної реєстрації права власності в частині – щодо окремих складових частин об'єднаного об'єкта нерухомого майна.

Якщо суд рішенням скасував державну реєстрацію права власності на складові частини об'єкта нерухомості через відсутність належних документів, а власник об'єднав ці об'єкти з іншим майном, унеможлививши виконання рішення, належним способом захисту є скасування державної реєстрації права власності на весь об'єднаний комплекс. Недобросовісне об'єднання нерухомого майна з метою збереження незаконно зареєстрованого права не перешкоджає захисту порушених прав територіальної громади. Державна реєстрація об'єднаного об'єкта, що включає складові з незаконною реєстрацією, підлягає скасуванню повністю.

Детальніше з текстом постанови КГС ВС від 10.03.2026 у справі № 918/1063/24 можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/135000482>

4.13. Щодо неможливості легалізації самочинного будівництва шляхом державної реєстрації права власності або на підставі рішення третейського суду

Об'єкт нерухомості є самочинним будівництвом, якщо збудований на земельній ділянці, не відведеній для цієї мети, без дозвільних документів або з порушенням будівельних норм. Державна реєстрація права власності чи рішення третейського суду не змінюють правового режиму самочинного будівництва. Власник земельної ділянки має право вимагати знесення самочинно збудованого об'єкта за рахунок особи, яка здійснила будівництво, якщо не надавав згоди на будівництво. Особа без речового права на земельну ділянку не може набути права власності на розташовані на ній об'єкти нерухомості.

Детальніше з текстом постанови КГС ВС від 10.02.2026 у справі № 910/7133/25 можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/134196917>.

4.14. Щодо передчасності застосування вимог про внесення вартості майна на депозит суду без встановлення характеру позову та добросовісності набувача на стадії відкриття провадження

Суд не вправі на стадії відкриття провадження у справі визначати характер позовних вимог, зокрема визначати їх як віндикаційні чи негаторні, встановлювати добросовісність набувача майна та застосовувати вимоги ч. 6 ст. 164 ГПК України (у редакції, пов'язаній із прийняттям Закону № 4292-IX) щодо внесення коштів спірного майна на депозитний рахунок суду, оскільки такі обставини підлягають встановленню виключно під час розгляду справи по суті, а тому їх застосування на стадії відкриття провадження є передчасним і свідчить про неправильне застосування норм процесуального права.

Детальніше з текстом постанови КГС ВС від 20.02.2026 у справі № 910/4258/25 можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/134307952>

4.15. Щодо відповідальності постійного лісокористувача за незабезпечення охорони лісу від незаконної рубки третіми особами

Обов'язок щодо забезпечення охорони лісових насаджень покладено саме на постійних лісокористувачів, які відповідають за невиконання або неналежне виконання таких обов'язків, в тому числі у разі незабезпечення охорони та захисту лісів від незаконних рубок дерев. При цьому, цивільно-правову відповідальність за порушення лісового законодавства мають нести не лише особи, які безпосередньо здійснюють самовільну вирубку лісів, а й постійні лісокористувачі, вина яких полягає у протиправній бездіяльності у вигляді невчинення дій щодо забезпечення охорони та збереження лісу від незаконних рубок на підвідомчих їм ділянках із земель лісового фонду, що має наслідком самовільну рубку (пошкодження) лісових насаджень третіми (невстановленими) особами.

Детальніше з текстом постанови КГС ВС від 11.02.2026 у справі № 907/278/25 можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/134017738>.

5. Справи у спрах, що виникають із правочинів, зокрема договорів

5.1. Щодо вирішення переддоговірного спору про укладення обов'язкового договору та визначення його істотних умов судом

Власне сам факт недосягнення сторонами згоди щодо істотних умов договору не є підставою для відмови у позові про визнання договору укладеним, якщо його укладення є обов'язковим відповідно до закону. У таких випадках завдання суду полягає не у констатації відсутності згоди між сторонами, а вирішенні переддоговірного спору шляхом визначення спірних умов договору з урахуванням вимог законодавства та позицій учасників спору.

Детальніше з текстом постанови КГС ВС від 27.05.2026 у справі № 921/256/25 можна ознайомитися за посиланням: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/137111077>.

5.2. Щодо правової природи договору користування торговельним місцем та порядку його поновлення

Договір користування торговельним місцем на ринку не є договором оренди комунального майна у розумінні Закону України «Про оренду державного та комунального майна», а тому дія цього Закону, зокрема щодо автоматичного продовження договору на період воєнного стану, на такі правовідносини не поширюється. Водночас до таких договорів застосовуються загальні положення ЦК України, у тому числі щодо їх поновлення у разі продовження користування майном після закінчення строку та відсутності заперечень орендодавця протягом одного місяця.

Детальніше з текстом постанови СП КГС ВС від 09.04.2026 у справі № 914/746/25 можна ознайомитись за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/135693092>.

5.3. Щодо дії автоматично пролонгованого договору оренди державного або комунального майна після переходу права власності до нового власника

Договір оренди державного або комунального майна, строк дії якого закінчився під час воєнного стану, вважається автоматично продовженим на період воєнного стану та чотири місяці після його припинення, якщо балансоутримувач не повідомив орендаря про непродовження договору у тридцятиденний строк із підстав, визначених статтею 19 Закону України «Про оренду державного та комунального майна». Зміна власника майна не припиняє таку пролонгацію.

Детальніше з текстом постанови КГС ВС від 14.01.2026 у справі № 916/5382/24 можна ознайомитися за посиланням: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/133666766>

5.4. Щодо наслідків несвоєчасного надання сертифіката Торгово-промислової палати України для підтвердження форс-мажорних обставин

Сам собою факт несвоєчасного подання сертифіката Торгово-промислової палати України не позбавляє сторону права посилається на форс-мажорні обставини, якщо договором прямо не передбачено втрату такого права. Вирішальне значення має своєчасне повідомлення контрагента про настання форс-мажорних обставин, тоді як сертифікат ТПП є лише одним із доказів їх існування та може бути отриманий після виникнення таких обставин.

Детальніше з текстом постанови ОП КГС ВС від 01.05.2026 у справі № 905/541/16 можна ознайомитися за посиланням: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/1374185>

5.5. Щодо визначення підсудності спору про визнання недійсними додаткових угод до договору про закупівлю та стягнення надміру сплачених коштів

Спір про визнання недійсними додаткових угод до договору про закупівлю та повернення надміру сплачених коштів є спором, що виник із договору, а тому позов може бути пред'явлений за вибором позивача до господарського суду за місцем виконання договору, якщо в договорі визначено місце його виконання, незалежно від того, що предметом спору є оспорення правомірності правочину, а не невиконання договірних зобов'язань.

Детальніше з текстом постанови ОП КГС ВС від 03.04.2026 у справі № 924/698/23 можна ознайомитись за посиланням <https://reyestr.court.gov.ua/Review/135553282>.

5.6. Щодо правомірності включення податку на додану вартість у договір державної закупівлі пожежної автодрабини для реагування на надзвичайні ситуації

Закупівля пожежної автодрабини для державного пожежно-рятувального загону не підпадає під звільнення від ПДВ, передбачене підпунктом «д» підпункту 4 пункту 32 підрозділу 2 розділу XX ПК України, оскільки цей порядок застосовується лише до товарів оборонного призначення.

Детальніше з текстом постанови КГС ВС від 15.01.2026 у справі № 912/761/25 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/133348369>

6. Справи в інших спорах, що виникають із господарських правовідносин

6.1. Щодо наслідків втрати предмета фінансового лізингу під час воєнних дій

Втрата предмета фінансового лізингу (зокрема внаслідок викрадення під час воєнних дій) трансформує обов'язок його повернення у зобов'язання з відшкодування вартості майна та виключає можливість нарахування неустойки за неповернення за відсутності вини лізингоодержувача. Водночас така обставина не звільняє лізингоодержувача від обов'язку сплачувати лізингові платежі, оскільки ризик випадкової втрати майна покладається на нього.

Детальніше з текстом постанови КГС ВС від 25.03.2026 у справі № 916/5151/24 можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/135386064>.

6.2. Щодо розірвання договору оренди та виселення орендаря у зв'язку із самовільним переплануванням орендованого майна без згоди орендодавця

Факт перепланування орендованого майна орендарем без згоди орендодавця, доцільність проведення якого орендодавець обґрунтовано заперечує, є істотним порушенням договору оренди у розумінні ч.2 ст. 651 та ч.2 ст. 773 ЦК України та є достатньою підставою для розірвання договору; потенційна можливість відновлення первісного стану об'єкта нерухомості не виключає кваліфікації такого порушення як істотного.

Детальніше з текстом постанови КГС ВС від 29.04.2026 у справі № 908/2471/24 можна ознайомитися за посиланням <https://reyestr.court.gov.ua/Review/136280624>.

6.3. Щодо порушення строку повідомлення про настання форс-мажорних обставин

Порушення передбаченого договором строку повідомлення контрагента про настання форс-мажорних обставин не означає автоматичної втрати права посилаючись на такі обставини, якщо у договорі прямо не встановлено відповідних наслідків. Водночас тривалі обставини непереборної сили не звільняють боржника від виконання грошового зобов'язання та не продовжують строк його виконання, якщо це прямо не передбачено в умовах договору або законі.

Детальніше з текстом постанови КГС ВС від 10.12.2025 року у справі № 916/4003/24 можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/134234444>

6.4. Щодо відповідальності за порушення обов'язку зареєструвати податкові накладні

Правова природа обов'язку з реєстрації податкових накладних є суто публічною, що унеможливорює його трансформацію в цивільне зобов'язання навіть за згодою сторін у договорі. Оскільки сфера оподаткування регулюється імперативними нормами, будь-яке договірне регулювання, що їм суперечить, не створює передбачених договором правових наслідків, не надає підстав для застосування договірної відповідальності.

Детальніше з текстом постанови ОП КГС ВС від 06.02.2026 року у справі № 904/2953/24 можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/133947007>

6.5. Щодо повноважень спеціалізованої прокуратури у сфері оборони на представництво інтересів держави у справах про шкоду довкіллю

Спеціалізована прокуратура у сфері оборони не має повноважень представляти інтереси держави у справах щодо шкоди навколишньому природному середовищу й інтересів органів місцевого самоврядування. Її компетенція обмежується правовідносинами у сфері оборони та діяльністю спеціальних державних органів. Підзаконні акти не можуть розширювати повноваження органу понад встановлені законом межі.

Детальніше з текстом постанови КГС ВС від 15.01.2026 у справі № 921/190/25 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/133448195>

7. Процесуальні питання

7.1. Щодо належного суб'єктного складу сторін у спорі про визнання недійсним договору оренди державного майна

У справах за позовом заінтересованої особи про визнання недійсним договору як відповідачі мають залучатись всі сторони правочину. Незалучення сторони договору як співвідповідача за наявності обов'язкової процесуальної співучасті є самостійною підставою для відмови в позові. Визначення складу відповідачів є правом позивача, однак перевірка їх належності – обов'язком суду.

Детальніше з текстом постанови СП КГС ВС від 16.10.2025 у справі № 917/1173/22 можна ознайомитися за посиланням <https://reyestr.court.gov.ua/Review/133719376>

7.2. Щодо належного відповідача у справах про захист ділової репутації та відповідальності за поширення недостовірної інформації

Матеріал, розміщений шляхом гіперпосилання на публікацію іншого медіа та короткого її викладення, не означає автоматичної відповідальності за весь зміст першоджерела. Належним відповідачем у справах про захист ділової репутації у разі поширення інформації в мережі «Інтернет» є автор матеріалу та власник вебсайту, на якому цей матеріал розміщено. Саме позивач повинен визначити належне коло відповідачів з урахуванням правової природи спірних правовідносин і характеру поширення інформації.

Детальніше з текстом постанови КГС ВС від 18.02.2026 у справі № 910/14711/24 можна ознайомитися за посиланням <https://reyestr.court.gov.ua/Review/134196890>

7.3. Щодо визначення юрисдикції спору про передачу об'єкта державної власності в комунальну власність

Спір щодо зобов'язання органу місцевого самоврядування прийняти об'єкт державної власності до комунальної власності є приватноправовим, якщо він виник з приводу реалізації сторонами повноважень власника майна, а не здійснення владних управлінських функцій. Відсутність відносин підпорядкування між сторонами виключає публічно-правовий характер спору та його належність до адміністративної юрисдикції.

Детальніше з текстом постанови КГС ВС від 04.03.2026 у справі № 917/1122/25 можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/134616220>

7.4. Щодо використання в господарській справі матеріалів досудового розслідування без письмового дозволу на розголошення відомостей

Матеріали досудового розслідування, використані без письмового дозволу слідчого або прокурора, є недопустимими доказами у господарській справі (ст. 222 КПК України). Для встановлення факту засмічення суд має оцінювати всі надані сторонами докази в їх сукупності, включаючи акти огляду земельної ділянки контролюючим органом, припис про усунення порушень, довідки державних інспекторів, матеріали космічного знімання, геодезичні схеми та інші документи, що підтверджують наявність несанкціонованого сміттєзвалища.

Детальніше з текстом постанови КГС ВС від 11.02.2026 у справі № 910/7638/24 можна ознайомитися за посиланням <https://reyestr.court.gov.ua/Review/134085355>

7.5. Право засновника (учасника) юридичної особи на оскарження рішення третейського суду

Засновник (учасник) юридичної особи не має права на подання заяви про скасування рішення третейського суду на підставі частини 1 статті 346 ГПК України, якщо рішення третейського суду не вирішує питання про права та обов'язки такого засновника (учасника), а стосується виключно прав та обов'язків самої юридичної особи як сторони спору.

Детальніше з текстом постанови КГС ВС від 31.03.2026 у справі № 870/5/25 можна ознайомитися за посиланням <https://reyestr.court.gov.ua/Review/135655084>.

7.6. Щодо покладення судових витрат за результатом розгляду позову уповноваженої особи засновника (учасника) боржника саме на неї, а не на особу, чий інтерес вона представляє

Уповноважена особа засновників (учасників, акціонерів) боржника на відміну від особи, яка є представником учасника справи відповідно до приписів ст. 58 ГПК України, має самостійний процесуальний статус у справі про банкрутство.

Тому розподіл судових витрат за результатами розгляду позову уповноваженої особи засновника (учасника) боржника здійснюється за правилами, передбаченими ст. 129 ГПК України.

Детальніше з текстом постанови КГС ВС від 27.01.2026 у справі № 911/2794/21(911/2037/23) можна ознайомитися за посиланням <https://reyestr.court.gov.ua/Review/133908565>.

7.7. Щодо стягнення витрат на відрядження представників сторін для участі в судовому засіданні (проїзд, проживання, добові)

Витрати сторони на відрядження своїх представників до суду для участі в засіданні суду касаційної інстанції є судовими витратами, оскільки участь у судовому засіданні – це процесуальна дія, а прибуття до суду в іншому місті є об'єктивно необхідним для реалізації права на захист.

Детальніше з текстом додаткової постанови КГС ВС від 28.01.2025 у справі № 916/4944/24 можна ознайомитися за посиланням: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/133666805>

8. Справи, пов'язані з виконанням судових рішень

8.1. Щодо обов'язку господарського суду оцінювати постанову про закриття кримінального провадження як доказ у справі про відшкодування шкоди, завданої порушенням природоохоронного законодавства

Докази, отримані в межах кримінального провадження, можуть використовуватися у господарському процесі, якщо вони стосуються предмета доказування, а тому постанова про закриття кримінального провадження підлягає дослідженню та оцінці судом нарівні з іншими доказами відповідно до стандарту вірогідності доказів. Формальне посилання на відмінність предмета кримінального та господарського провадження без аналізу змісту такого доказу суперечить принципам всебічного, повного та об'єктивного дослідження обставин справи.

Детальніше з текстом постанови КГС ВС від 04.06.2026 у справі № 906/1325/25 можна ознайомитися за посиланням: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/137214275>

8.2. Щодо неправомірності передачі виконавцем майна для реалізації на електронних торгах за наявності чинного арешту, накладеного в межах кримінального провадження

Дії приватного виконавця щодо передачі нерухомого майна на електронні торги за наявності чинного арешту, накладеного у кримінальному провадженні, суперечать нормам КПК України та нівелюють призначення арешту як забезпечувального заходу. Накладений у межах кримінального провадження арешт на майно боржника в будь-якому разі є перешкодою для реалізації такого майна, у тому числі шляхом проведення аукціону.

Продаж майна боржника з публічних торгів у виконавчому провадженні за наявності чинного його обтяження арештом у кримінальній справі може бути підставою недійсності правочину з відчуження такого майна чи визнання незаконними дій державного виконавця у виконавчому провадженні, якщо таке обтяження має вищий пріоритет порівняно з іпотекою та арештом нерухомого майна, накладеним виконавцем у межах виконавчого провадження.

Детальніше з текстом постанови КГС ВС від 12.01.2026 у справі № 902/133/24 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/133318751>

8.3. Про накладення арешту на кошти рахунку зі спеціальним режимом без відомостей про його статус

Виконавець має право накладати арешт на кошти боржника в межах суми стягнення під час відкриття виконавчого провадження, навіть якщо на рахунок зараховуються пенсійні чи соціальні виплати, за відсутності інформації про спеціальний режим такого рахунку. Сам факт накладення арешту не є зверненням стягнення та не означає автоматичного списання коштів.

Детальніше з текстом постанови КГС ВС від 19.01.2026 у справі № 204/9551/18 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/133448155>

8.4. Щодо закриття провадження у справі через відсутність предмета спору після повної сплати орендарем основного боргу та пені

Сплата орендарем усієї спірної суми (основного боргу та пені) однією платіжною інструкцією із зазначенням у призначенні платежу реквізитів договору оренди та номера справи є підставою для закриття провадження у зв'язку з відсутністю предмета спору за п. 2 ч. 1 ст. 231 ГПК України, якщо у договорі не передбачено обов'язку окремого перерахування пені на інший бюджетний рахунок і відсутні докази ненадходження коштів або їх повернення платнику.

Детальніше з текстом постанови КГС ВС від 10.06.2026 у справі № 904/3312/25 можна ознайомитися за посиланням <https://reyestr.court.gov.ua/Review/137374641>

Огляд судової практики Касаційного господарського суду у складі Верховного Суду за I півріччя 2026 року. Рішення, внесені до ЄДРСР за період з 01.01.2026 до 30.06.2026 / Упоряд.: управління аналітичної та правової роботи Касаційного господарського суду департаменту аналітичної та правової роботи Апарату Верховного Суду, судові палати Касаційного господарського суду у складі Верховного Суду. Київ, 2026. – 32 с.

Застереження: видання містить короткий огляд деяких судових рішень. У кожному з них викладено лише основний висновок щодо правового питання, яке виникло у справі. Для правильного розуміння висловленої в судовому рішенні правової позиції необхідно ознайомитися з його повним текстом, розміщеним у Єдиному державному реєстрі судових рішень.

Стежте за нами онлайн

supreme.court.gov.ua

fb.com/supremecourt.ua

t.me/supremecourtua

@supremecourt_ua

x.com/supremecourt_ua

so.supreme.court.gov.ua